

Plantwijz

Leidraad beplantingskeuze

Inhoudsopgave

1	Inleiding en gebruik plantwijs	5
2	Selectiecriteria	7
	2.1 Hoofdstructuren van Enschede	
	2.2 Locatie	
	2.3 Beheer	
	2.4 Functie	
	2.5 Beeld	
3	Planttechnische informatie	13
	3.1 Beplantingsplan	
	3.2 Landschappelijke beplanting	
	3.3 Groeiplaats bomen	
4	Sortimentslijsten	20
4.1	Bomen	
4.2	Heesters	
4.3	Bosplantsoen	
4.4	Hagen	
4.5	Vaste planten	
4.6	Klimplanten	

Inleiding

Enschede is een groene stad met z'n prachtige parken, groene wiggen en de nabijheid van het Twentse landschap. Ook veel wijken hebben een aantrekkelijke groene uitstraling wat gewaardeerd wordt door bewoners. Essentieel is het behouden en versterken van de groenstructuren in de stad zoals in het groenbeleid is vastgelegd, maar daarnaast is ook het onderhoud aan de beplantingen van cruciaal belang.

Om de groenstructuren van de stad in stand te houden is een goede sortimentskeuze van belang. Daarbij is afstemming tussen ontwerp, aanleg en toekomstig beheer noodzakelijk. Plantwijs is hierbij een hulpmiddel om samen tot een goed beplantingsplan te komen. In plantwijs zijn onder andere voorkeurslijsten opgenomen met soorten die voldoen aan een aantal criteria en passen binnen het gestelde onderhoudsniveau. Deze lijsten zijn bedoeld als richtlijnen, afwijkingen op bijzondere plekken zijn in goed overleg uiteraard mogelijk.

Gebruik plantwijs

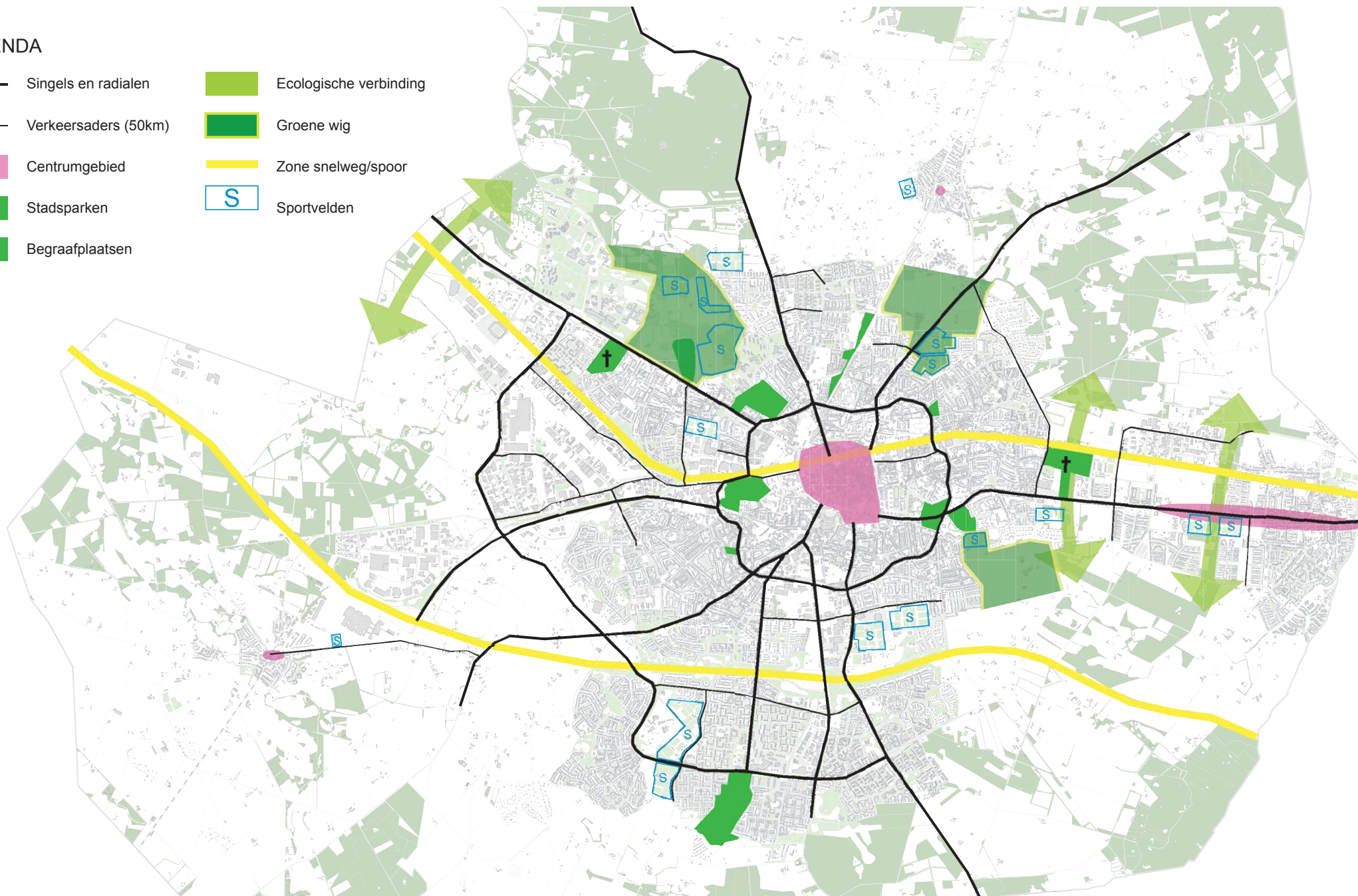
Hoofdstuk 2 beschrijft de verschillende selectiecriteria waarmee rekening gehouden moet worden bij het opstellen van een beplantingsplan. Als eerste is het belangrijk om goed te kijken naar de locatie, zowel boven als onder de grond. Is de beplanting onderdeel van een hoofdstructuur van de stad? Waar moet je dan op letten? Welke omstandigheden (bodem, grondwater en externe factoren) komen we ter plaatse tegen? Daarnaast is het van belang om na te denken over het benodigde onderhoud, de functie en het beeld van de beplanting.

In hoofdstuk 4 wordt omschreven hoe een beplantingsplan opgesteld moet worden en de technische informatie die we daar voor nodig hebben. Ook worden de belangrijkste landschappelijke beplantingen toegelicht. Hoofdstuk 5 bevat een aantal sortimentslijsten onderverdeeld in bomen, heesters, bosplantsoen, hagen, vaste planten en klimplanten. Deze sortimentslijsten zijn niet volledig, maar geven de belangrijkste soorten aan die de voorkeur hebben om toegepast te worden, in de Enschedese omstandigheden, op basis van succes.

LEGENDA

- Singels en radialen
- Verkeersaders (50km)
- Centrumgebied
- Stadsparken
- Begraafplaatsen
- Ecologische verbinding
- Groene wig
- Zone snelweg/spoor
- Sportvelden

Selectiecriteria

3.1 Hoofstructuren van Enschede

Singels en radialen

Deze hoofdwegen ontsluiten niet alleen de stad, maar vertellen ook iets over de groei van de stad. Daarnaast zijn de singels en radialen belangrijk voor de oriëntatie in de stad. Door middel van bomenlanen zijn deze hoofdwegen herkenbaar. De singels hebben een middenberm met een dubbele rij bomen (verspringend) en de radialen een enkele of dubbele rij bomen naast de rijbaan. De voorkeur heeft een boom van de 1e orde mits hier voor ruimte beschikbaar is. Denk aan tolerantie van uitlaatgassen en strooizout.

Verkeersaders (50km)

De verkeersaders ontsluiten en verbinden de verschillende wijken in Enschede en sluiten aan op de radialen en de singels. Het profiel van deze wegen is herkenbaar aan een vrij brede asfalt weg met fietsstroken of fietspaden. Een enkele of dubbele bomenrij met een boom van 1e of 2e orde is gewenst, mits hiervoor voldoende ruimte beschikbaar is. Denk aan tolerantie van uitlaatgassen en strooizout.

Centrumgebied

De kern van Enschede is het hart van de stad waar veel verschillende functies (wonen, werken, ontmoeten, winkelen, etc) dichtbij elkaar liggen en er dus een intensief gebruik is van de openbare ruimte. Dit zelfde geldt voor de dorpskernen van Lonneker, Glanerbrug en Boekelo.

De straten en pleinen zijn vooral stenig van karakter, maar kennen ook groene elementen, zoals solitaire bomen, hagen en plantvakken op bijzondere locaties. Het intensieve gebruik vraagt om een hoge kwaliteit van het groen.

Stadsparken

De parken in Enschede zijn groene rustpunten, maar hebben ook veel gebruiksruimte. Ieder park heeft z'n eigen identiteit en bijbehorende faciliteiten. Bij de toevoeging of vervanging van beplanting dient rekening

gehouden te worden met het oorspronkelijke ontwerp van het park. De parken zijn de meest geschikte locaties om bijzondere soorten toe te passen. Parken worden goed bezocht door scholen en ouders met kinderen en daarom speelt educatie ook een rol. De ecologische kwaliteit verschilt per park en is afhankelijk van de ligging en de inrichting.

Gedenkparken

De 'Wester' en de 'Oosterbegraafplaats' zijn de twee grote gedenkparken in Enschede, daarnaast zijn er nog een aantal kleinere begraafplaatsen. Kenmerkend is de unieke vormgeving en de verzameling van bijzondere, vaak oude bomen en struiken. De gedenkparken zijn openbaar toegankelijk en stralen waardigheid en rust uit. Deze rust biedt ook mogelijkheden voor plant en dier en de ecologische kwaliteit is ook zeker van belang. Het sortiment op de gedenkparken kenmerkt zich door een statige uitstraling en ook de symboliek van bepaalde soorten speelt een rol. Coniferen en groenblijvende bomen en struiken worden vaak toegepast.

Ecologische verbindingen

In het plan voor de nieuwbouwwijk De Eschmarke zijn drie ecozones opgenomen om een verbinding te houden tussen de natuurbieden in het noorden (Hoge Boekel en Dinkelgebied) en in het zuiden (Aamsveen). Elke zone heeft zijn eigen karakter: bos, heide en moeras en dus ook z'n eigen inrichtingseisen. In de ecozones zijn ook speel- en wandelvoorzieningen aanwezig. Het beheer is extensief. Ten noorden van Enschede is de ecologische verbinding tussen Twekkelo en Driene, dit is een onderdeel van de Provinciale ecologische hoofdstructuur. Het Kristalbad ligt in deze ecozone en heeft ook een functie voor waterberging en recreatie. Alleen inheemse soorten toepassen en nagaan of er ook doelsoorten zijn aangevoelen.

Groene wiggen

Enschede heeft drie groene wiggen die de er voor zorgen dat het buitengebied tot ver in de stad door loopt, daardoor woont iedereen in Enschede in de nabijheid van natuur en landschap met verschillende recreatiemogelijkheden. Men vindt hier ook landschapselementen zoals houtwallen, waterlopen, weilandjes en kleine akkers. De wiggen brengen hiermee ook de natuur tot ver in de stad en het groen in de wiggen en aangrenzend hierop hebben dan ook een ecologische functie. De concentratie van recreanten is hoog en het groen zal daarom van goede kwaliteit (robuust) moeten zijn.

Groenzone langs infra

Het spoortracé en de A35 zijn harde lijnen door de stad die de stedelijke structuur doorsnijden. Voor een groot deel wordt deze infra voorzien van begeleidende beplanting in de vorm van vooral bosplantsoen, maar ook bomenrijen en gras. Gezien de continuïteit van deze groene lijnen biedt het migratiemogelijkheden voor kleine dieren en is er ecologisch belang. Het gebruik van inheemse soorten is wenselijk. De aangrenzende groene gebieden zoals de Twekkelerzoom en het Zweringbeekpark worden gebruikt door bewoners voor onder andere sport, spel en ontspanning.

Sportvelden

Verspreid over de stad, vaak gelegen in één van de groene wiggen of in de stadsrandzone liggen de sportvelden. De complexen zijn ingepast in de omgeving door groene randen van houtwallen en boomrijen die tevens een functie vervullen als afscherming en windkering voor de sportvelden. Vanwege de ligging speelt ook de biodiversiteit van het groen een rol. Houdt tevens rekening met stekels en vruchten die overlast kunnen geven.

3.2 Selectiecriteria locatie

Om tot een goede sortimentskeuze te komen is het van belang om te weten wat de locatiespecifieke eigenschappen zijn. Het is aan te bevelen om de volgende kenmerken te onderzoeken:

Bodem

Om een indicatie te krijgen van de aanwezige grondslag kan onderstaande kaart (nog niet beschikbaar) gebruikt worden. Daarnaast zijn er veel grondboringen te vinden op www.dinoloket.nl (ondergrondgegevens). Om specifiekere informatie te verkrijgen is het aan te raden om ter plekke een grondboring uit te voeren. De bodemsoort, het organisch gehalte en eventueel de aanwezigheid van een storende laag is bepalend voor de soortkeuze.

Grondwaterstanden

Verspreid over Enschede zijn peilbuizen aanwezig waar jaarlijks de grondwaterstanden worden gemeten. Deze gegevens zijn op te vragen bij de waterdeskundigen bij Leefomgeving of de afdeling Ontwerp. Tevens zijn er gegevens te vinden op www.dinoloket.nl. Op veel plekken in Enschede kan de grondwaterstand plaatselijk erg verschillen, het is dan aan te bevelen peilbuizen op de locatie te plaatsen.

Externe factoren

Een aantal andere aspecten die van invloed zijn op de soortkeuze en vastgesteld moeten worden aan de hand van een locatiebezoek:

- Zon/schaduw
- Wind
- Strooizout
- Uitlaatgassen
- Gebruik van groen en omgeving (sociale veiligheid, spelen, routes, bedrijfsterrein, etc)
- Boven- en ondergrondse beschikbare groeiruimte

3.3 Selectiecriteria onderhoud

Om de instandhouding van de beplanting te garanderen is jaarlijks onderhoud noodzakelijk. Het grootste deel van Enschede wordt op niveau 'basis' onderhouden, dat wil zeggen dat de gekozen beplanting zoveel mogelijk onderhoudsarm moet zijn. Onderstaande aspecten zijn van belang om tot een onderhoudsarme beplantingskeuze te komen:

Woekeren

Bepaalde plantsoorten woekeren door zich uit te breiden via het wortelgestel of door de verspreiding van zaad. Andere planten komen hierdoor in de verdrukking, randen van plantvakken worden overgroeit of de plant zaait zich uit tussen de bestrating. Dit moet voorkomen worden. Voorbeelden van woekerende planten zijn Houttuynia en Verbena bonariensis.

Mate van dichtgroeien

Om onkruidvorming tegen te gaan is het van belang dat de gekozen plantsoorten het plantvak goed sluiten. Dit speelt met name bij heesters en vaste planten. Planten met een open structuur kunnen beter toegepast worden als solitair in combinatie met een bodembedekker.

Ziekten en plagen

Sommige planten zijn gevoelig voor ziekten en/of plagen. Dit is in veel gevallen niet ernstig, een plant kan zich vaak weer goed herstellen. Een gevarieerd sortiment zorgt ervoor dat bepaalde ziekten of plagen niet de overhand krijgen. Soorten die vatbaar zijn voor een ziekte of plaag die tot sterfte of ernstige schade leidt kunnen beter niet, beperkt of tijdelijk niet worden toegepast. Denk aan iepenziekte, bloedingsziekte bij kastanjes, meeldauw bij vaste planten.

Beschikbaarheid (te leveren)

Plantsoorten die heel bijzonder of heel populair zijn, zijn vaak maar beperkt leverbaar. Dit geldt ook voor soorten die alleen met een licentie gekweekt mogen worden. Bestel aan het begin van het plantseizoen, zeker bij grote aantallen! Misschien zijn de betreffende soorten bij aanplant nog wel te leveren, maar zijn ze later bij eventuele inboet nauwelijks nog verkrijgbaar. Dit kan leiden tot hoge kosten of de noodzaak om met een andere soort te moeten aanvullen.

Vitaliteit/levensvatbaarheid

Bepaalde soorten verliezen hun sierwaarde na een aantal jaren. Dit kunnen heesters zijn die minder gaan bloeien, denk aan lavendel of kaal worden aan de onderzijde, zoals vlinderstruik en sering. Sommige bollen, zoals tulpen, verdwijnen helemaal na een aantal jaar.

Intensief onderhoud

Sommige plantensoorten vragen een intensief onderhoud. Voorbeelden hiervan zijn: vormbomen en struiken zoals Buddleja die jaarlijks gesnoeid moeten worden, klimplanten zoals Blauwe regen moeten geleid en opgebonden worden, tussen rozen blijft meer zwerfvuil liggen en een ligusterhaag moet meerdere keren per jaar geknipt worden. Beperk het toepassen van deze soorten.

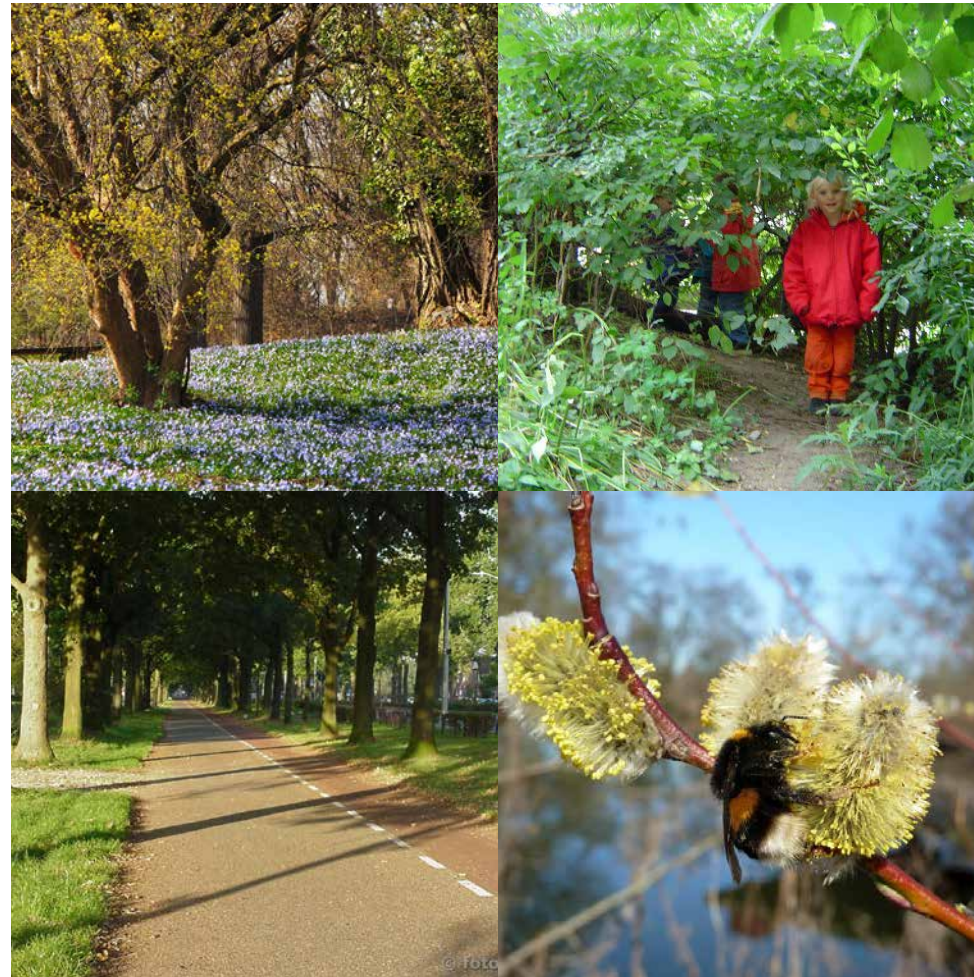

3.4 Selectiecriteria functie

Met welk doel wordt de beplanting aangelegd?
Hieronder worden de belangrijkste functies van groen toegelicht.

- Verfraaiing: groen zorgt voor een prettige leefomgeving, het maakt de stenige stad zacht en vriendelijk, beplanting is mooi om naar te kijken. Op de meeste plekken zullen de soorten op hun sierwaarde geselecteerd moeten worden.
- Spelen/natuureducatie: kinderen spelen verstoppertje, bouwen een hut of verzamelen kastanjes. Beplanting nabij speelplekken en scholen dient robuust en uitdagend te zijn. Wees voorzichtig met het toepassen van giftige soorten. De aanwezigheid van een gevarieerde beplanting draagt ook bij aan de natuureducatie: bewustwording seizoenen, soorten herkennen, relatie tussen dier en plant, etc
- Verkeersgeleiding: bomen in de straat versmallen optisch het straatprofiel, hagen kunnen een parkeerplaats indelen en groepen struiken langs een weg kunnen zaken die de weggebruiker afleiden camoufleren.
- Ecologie: Belangrijke vraag hier is: welke beplanting komt er van nature voor in het plangebied? Daarnaast zorgt het gebruik van inheemse soorten ervoor dat de beplanting interessant wordt voor fauna. Zoek daarom uit welke diersoorten er voorkomen in de omgeving. Is er een ecologische visie en een doelsoort voor het gebied? Ook niet inheemse vaste planten kunnen een rol spelen voor insecten. Speciale aandacht wordt gevraagd voor drachtplanten voor bijen. Kijk op www.bijenhelpdesk.nl voor een overzicht van stuifmeel- en nectarproducerende beplanting.
Het gebruik van autochtone soorten verdient de voorkeur, hiervoor is een lijst opgenomen met de betreffende soorten opgenomen in de bijlage. Het is vooral van toepassing op het buitengebied.

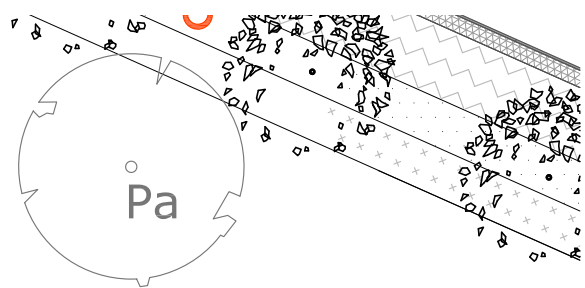
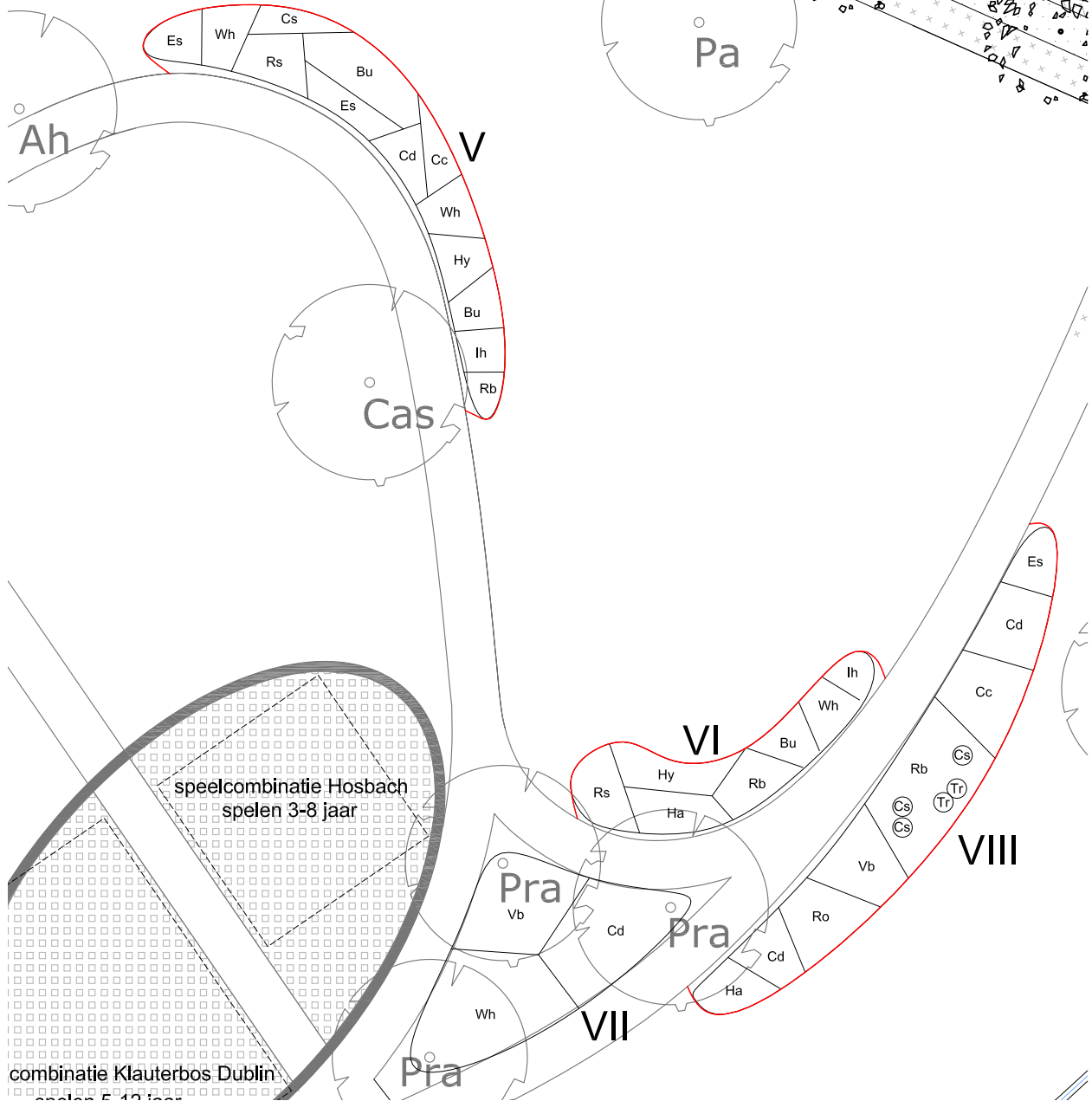
3.5 Selectiecriteria beeld

Beplanting vervult een belangrijke rol in de stad als het gaat om het beeld van de openbare ruimte. Het gaat niet alleen om de aanwezigheid van beplanting an sich, maar ook welk beeld de beplanting zelf oplevert. Bij het ontwerpen van een plantvak moet ook nagedacht worden over de volgende aspecten:

- Kleur: welke kleur heeft het blad, de takken, de bloemen en de vruchten?
- Sfeer: welke sfeer straalt de beplanting uit? Denk aan rust, speels, strak, klassiek, contrast of harmonie, etc.
- Hoogte
- Seizoenen
- Texturen (fijn of grof?)
- Vormen of lijnen (verticale of horizontale groei wijze, combinatie van verschillende bloemvormen)
- Open/transparant/gesloten

Afk.	Soort	Oppervlakte	Aantal
VAK I		38 m ²	
Cc	Cotinus coggygria 'Royal Purple'	07 m ²	14 st.
Cd	Ceanothus delilianus 'Gloire de Versailles'	07 m ²	21 st.
Ha	Hakonechloa macra	08 m ²	56 st.
Ro	Rubus odoratus	07 m ²	21 st.
Tr	Tamarix ramosissima 'Rosea'	--	03 st.
Vb	Viburnum burkwoodii 'Anne Russell'	08 m ²	24 st.
VAK II			
Bu	Buddleja davidii 'Nanho Blue'	04 m ²	12 st.
Rb	Rosa 'Ballerina'	06 m ²	30 st.
VAK III		115 m ²	
Bu	Buddleja davidii 'Nanho Blue'	14 m ²	42 st.
Cc	Cotinus coggygria 'Royal Purple'	17 m ²	34 st.
Cs	Cercis siliquastrum	--	04 st.
Es	Elsholzia stautonii	04 m ²	20 st.
Ha	Hakonechloa macra	23 m ²	161 st.
Hy	Hydrangea macrophylla 'Blaumeise'	14 m ²	42 st.
Ih	Indigofera heterantha 'Gerardiana'	16 m ²	48 st.
Ro	Rubus odoratus	07 m ²	21 st.
Rs	Ribes sanguineum 'Tydesman's White'	07 m ²	21 st.
Wh	Weigela hortensis 'Dart's Pink Lady'	11 m ²	33 st.
VAK IV		50 m ²	
Cc	Cotinus coggygria 'Royal Purple'	11 m ²	22 st.
Cd	Ceanothus delilianus 'Gloire de Versailles'	06 m ²	18 st.
Rb	Rosa 'Ballerina'	13 m ²	65 st.
Ro	Rubus odoratus	09 m ²	27 st.
Vb	Viburnum burkwoodii 'Anne Russell'	06 m ²	18 st.
Wh	Weigela hortensis 'Dart's Pink Lady'	10 m ²	30 st.
VAK V		89 m ²	
Bu	Buddleja davidii 'Nanho Blue'	21 m ²	63 st.
Cc	Cotinus coggygria 'Royal Purple'	05 m ²	10 st.
Cd	Ceanothus delilianus 'Gloire de Versailles'	06 m ²	18 st.
Es	Elsholzia stautonii	14 m ²	70 st.
Hy	Hydrangea macrophylla 'Blaumeise'	07 m ²	21 st.
Ih	Indigofera heterantha 'Gerardiana'	05 m ²	25 st.
Rb	Rosa 'Ballerina'	04 m ²	20 st.
Rs	Ribes sanguineum 'Tydesman's White'	09 m ²	27 st.
Wh	Weigela hortensis 'Dart's Pink Lady'	14 m ²	42 st.
VAK VI		56 m ²	
Bu	Buddleja davidii 'Nanho Blue'	06 m ²	12 st.
Ha	Hakonechloa macra	09 m ²	63 st.
Hy	Hydrangea macrophylla 'Blaumeise'	11 m ²	33 st.
Ih	Indigofera heterantha 'Gerardiana'	04 m ²	20 st.
Rb	Rosa 'Ballerina'	09 m ²	63 st.
Rs	Ribes sanguineum 'Tydesman's White'	10 m ²	30 st.
Wh	Weigela hortensis 'Dart's Pink Lady'	06 m ²	18 st.
VAK VII		56 m ²	
Cd	Ceanothus delilianus 'Gloire de Versailles'	28 m ²	84 st.
Vb	Viburnum burkwoodii 'Anne Russell'	24 m ²	72 st.
Wh	Weigela hortensis 'Dart's Pink Lady'	35 m ²	105 st.
VAK VIII		101 m ²	
Cc	Cotinus coggygria 'Royal Purple'	15 m ²	30 st.
Cd	Ceanothus delilianus 'Gloire de Versailles'	21 m ²	63 st.
Cs	Cercis siliquastrum	--	03 st.
Ha	Hakonechloa macra	08 m ²	56 st.
Es	Elsholzia stautonii	07 m ²	35 st.
Rb	Rosa 'Ballerina'	30 m ²	150 st.
Ro	Rubus odoratus	13 m ²	39 st.
Tr	Tamarix ramosissima 'Rosea'	--	02 st.
Vb	Viburnum burkwoodii 'Anne Russell'	14 m ²	42 st.

— Kantopsluiting

Planttechnische informatie

3.1 Beplantingsplan

Een beplantingsplan bestaat uit een tekening en een plantlijst.

De tekening bevat:

- Plantplaats aangeduid met vaknummering en naamcodes
- Hoeveelheid per soort

Plantlijst:

- Naamcode + plantensoort (Latijnse benaming)
- Vakoppervlakte + vaknummer
- Hoeveelheid planten per vak
- Eventuele mengingswijze
- Plantafstanden + plantverbanden
- Randafstand

Werken met groepen

Dit is van toepassing bij bosplantsoen, heesters en vaste planten. Het uitgangspunt is 'robuust'. De grootte van de groep wordt bepaald door de schaal van het gebied. Hoe groter de schaal (hoe groter het totale plantvak), hoe groter de groepen.

Minimale grootte bij heesters: +/- 10m².

Minimale grootte bij vaste planten: +/- 5m².

Mengingswijze

Individueel mengen zorgt voor onderlinge concurrentie tussen de verschillende soorten. Het is aan te bevelen om vergelijkbare groeiwijze, denk aan ondergrondse uitlopers of pollen, bij elkaar te zetten en te mengen in groepen, dit kan op verschillende manieren:

- Rijen (voor en achter)

```
C C C C C C C C C C C C C C C C C C C C C C
C C C C C C C C C C C C C C C C C C C C C C
B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B
B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B B
A A A A A A A A A A A A A A A A A A A A A A A A A
```

- Groepen naast elkaar met een harde overgang

```
A A A A A A B B B B B B C C C C C C
A A A A A A B B B B B B C C C C C C
A A A A A A B B B B B B C C C C C C
```

- Groepen naast elkaar met een zachter overgang (soorten lopen langzaam in elkaar over)

```
A A A A A A B B B B B B C C C C C C
A A A A B B B B B B C C C C C C C C
A A A A A B B B B B B B C C C C C C
```

- Gelijke of ongelijke verhoudingen van de hoeveelheden per soort

```
A A A A A A A B B B B B A A A A A A A A A A A A
A A A A A A A B B B B B A A A A A A A A A A A A
A A A A A A A B B B B B A A A A A A A A A A A A
```

- Solitair in een grote groep

```
a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a
a a a B a a a B a a a B a a a B a a a B a a a
a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a a
```

Randbeplanting

Bij hogere heesters is het verstandig om langs de randen een vaste plant toe te passen. De heestervakken hebben hierdoor minder onderhoud nodig en ogen netjes. Onkruid krijgt minder kans om zich te ontwikkelen en je kijkt niet meer onder de heesters op de grond. Geschikte vaste planten hiervoor zijn soorten uit het Fleur Robuste assortiment.

```
x x x x x x x x x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x x
```


Plantafstanden

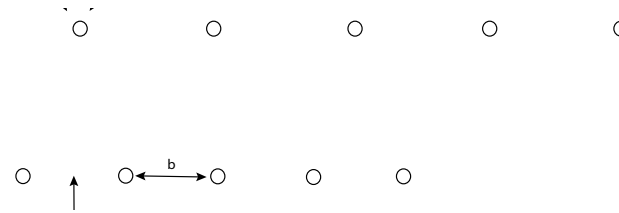
Plantafstanden worden op basis van de grootte (met name de breedte) van de plant bepaald. Een dichte plantafstand zorgt voor een snel dichtgegroeid plantvak, echter bij heesters kan dit wel als gevolg hebben dat de onderzijde kaal wordt, omdat daar geen licht meer bij komt.

De randafstand is de helft van de plantafstand (langs gazon is overgroeien van het plantvak wel mogelijk). De plantafstanden voor het voorkeursortiment zijn opgenomen in de lijsten in de bijlage.

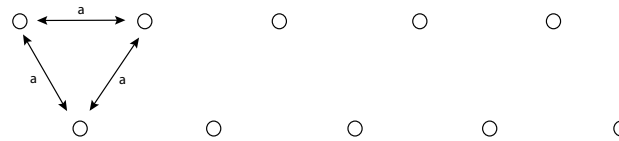
Plantverbanden

Bij de meeste beplantingen is het aan te raden om driehoeks- of verschoven verband toe te passen. Deze verbanden geven de beste sluiting van het vak. Bij verschoven verband is de afstand tussen de rijen groter: minder planten nodig en onderhoud met een machine (bijv frezen) is eventueel mogelijk. Bij het wildverband staan de planten willekeurig ten opzichte van elkaar. Wel is de afstand tussen de planten ongeveer gelijk. Dit verband wordt toegepast bij natuurlijke beplanting.

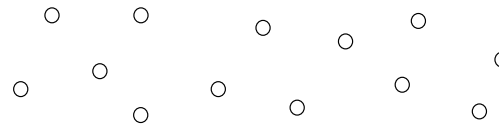
Verschoven verband

Driehoeksverband

Wildverband

3.2 Landschappelijke beplanting

Landschappelijke beplanting vinden we buiten de bebouwde kom en in de stadsrandzone. Het verdient de voorkeur om hier alleen maar autochtoon plantmateriaal toe te passen.

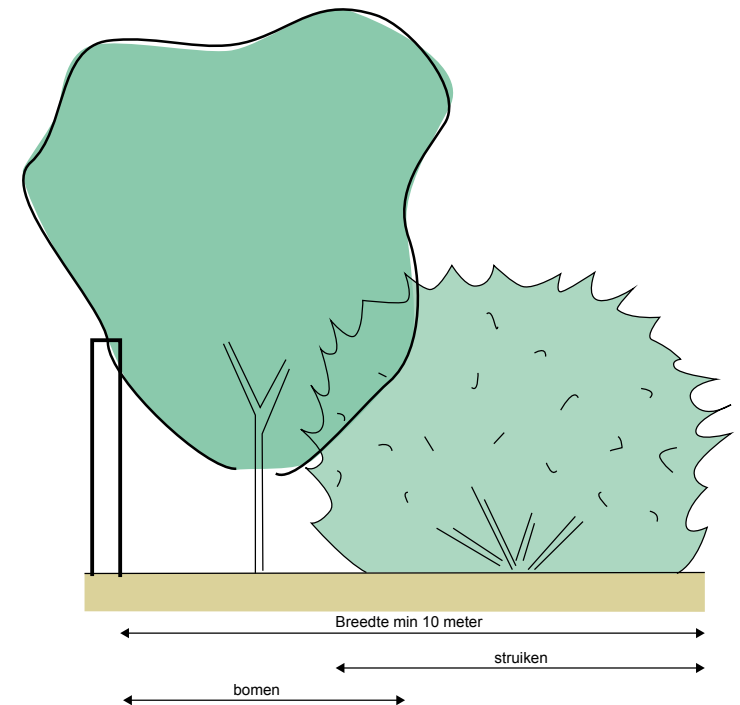
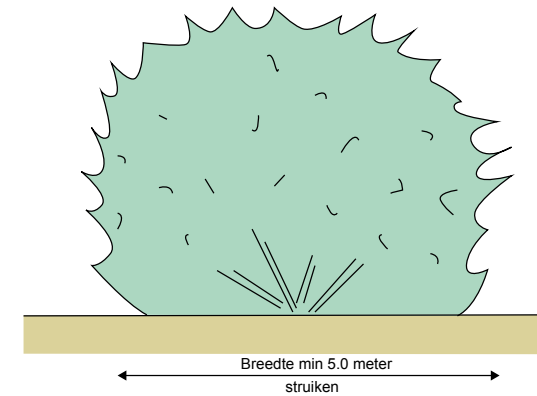
Bos

Dit is de meest natuurlijke verschijningsvorm van beplanting. In een bos is sprake van zonerings en geïmpregnering. Er zijn drie zones: kern, mantel en zoom. En er zijn vijf lagen te onderscheiden, namelijk de boom-, struik-, kruid-, mos- en strooisellaag. Om op deze manier bos te kunnen creëren is een grootte oppervlakte noodzakelijk. Daarnaast is het van belang om te weten welke bosgemeenschappen van nature voorkomen in het gebied. Kijk voor een beschrijving van de verschillende bosgemeenschappen op www.loravannederland.nl.

Bosplantsoen

Bosplantsoen zijn inheemse houtige soorten aangeplant als bosachtige elementen inclusief kruidengroei. Toepassen in landelijk gebied, ecologische verbindingzone, recreatiegebied, erfbeplantingen en groot-schalig stedelijk groen. De voordelen tov sierplantsoen: de beplanting slaat snel aan, goedkoop plantmateriaal en geringe plantkosten, geringe grondbewerking en geringe beheerkosten. Bosplantsoen kan bestaan uit alleen maar struiken of een combinatie van struiken en bomen. Daarnaast wordt er gezocht naar een combinatie van snelle en langzame groeiers. De planten worden dicht op elkaar gezet. De snelle groeiers zorgen voor een vlot groen beeld. Na een aantal jaar moet er gedund worden om de langzame groeiers (de blijvers) een kans te geven om zich te ontwikkelen. Hiervoor moeten de snelle groeiers (de wijkers) omgezaagd worden.

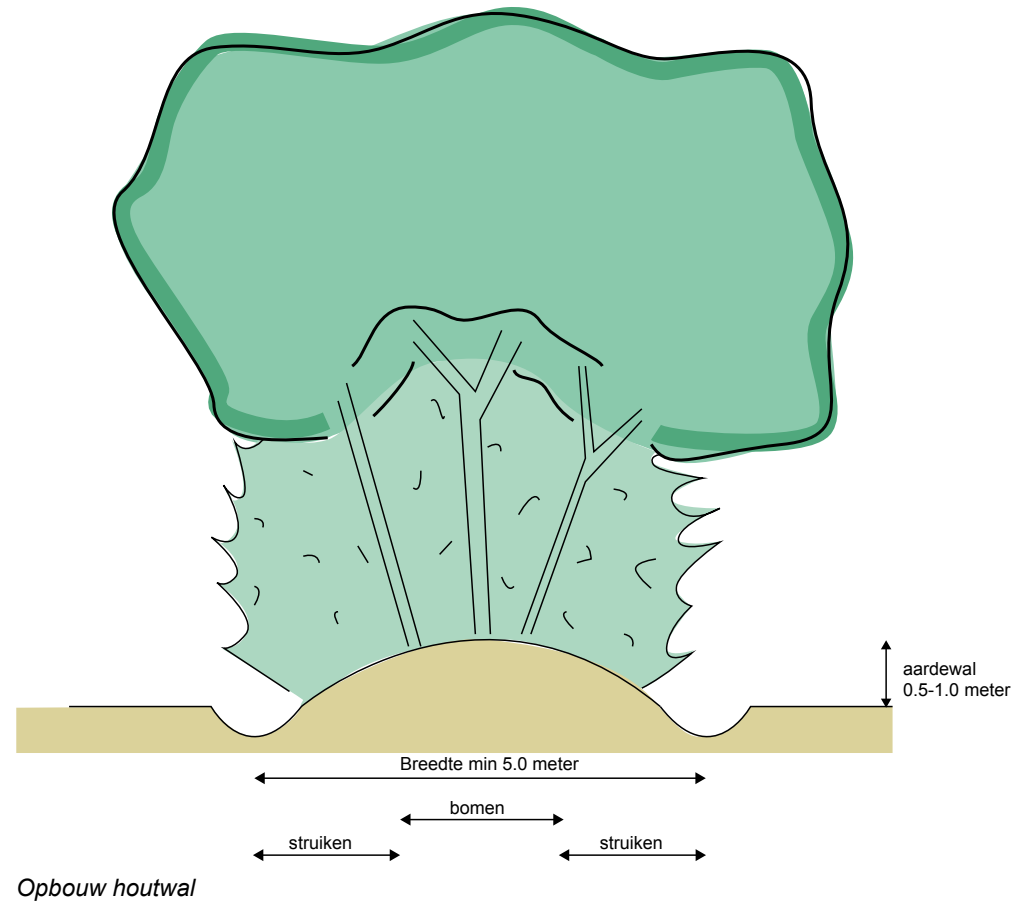

Opbouw bosplantsoen

Houtwal

Dit is een langgerekte beplanting op een aarden wal, met één of twee greppels erlangs. Vroeger was de functie van een houtwal wild-, vee- en windkering, perceelsscheiding en leverancier van hakhout. Nu is het vooral een landschappelijke, cultuurhistorische, recreatieve en ecologische functie. Een houtwal bestaat uit soorten die in de directe omgeving van nature voorkomen en is een combinatie van struiken en bomen. Voor de opbouw zie afbeelding hiernaast. Bij het ontwerpen van een houtwal dient nagedacht te worden over het gewenste eindbeeld en het toekomstige beheer wat hier bijhoort. Er zijn twee keuzes: laten groeien of in eens in de zoveel jaar de houtwal terugzetten, beheren als hakhout. Dit heeft invloed op het beeld en op de benodigde ruimte. Bij een breedte van 5m zal het terugzetten van de houtwal noodzakelijk zijn.

Houtsingel

Dit is een bomen- of struikenrij langs een beek of een sloot. Deze dient als oeververdediging, beschaduwing en ecologische verbinding. De soorten die hierin thuis horen zijn met name els en wilg. Eventueel ook gecombineerd met berk, lijsterbes, eik en meidoorn.

Kruidenmengsels

Dit is een vorm van vegetatie die door maaien in stand gehouden wordt en zeer aantrekkelijk is voor allerlei insecten. Er zijn zeer veel mengsels in de handel, het beste is om samen met de leverancier op basis van de ondergrond en het gewenste beeld het mengsel te bepalen. Er dient onderscheid gemaakt te worden in akkerflora (akkerbloemen en granen), bloemrijke graslanden (grassen en bloemen), ruigten (vooral kruiden die +/- 2m hoog worden, vaak als overgang naar bos) en oevervegetaties (grassen en/of kruiden die op de overgang van nat naar droog groeien). Kruidenmengsels zijn het meest succesvol op schrale gronden, het is dan ook vaak noodzakelijk om de vruchtbare toplaag van de bodem te verwijderen. De frequentie van het maaien is afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem. Het is van belang om na de bloei te maaien en het maaisel een paar dagen te laten liggen in verband met zaadzetting.

3.3 Groeiplaats bomen in verharding

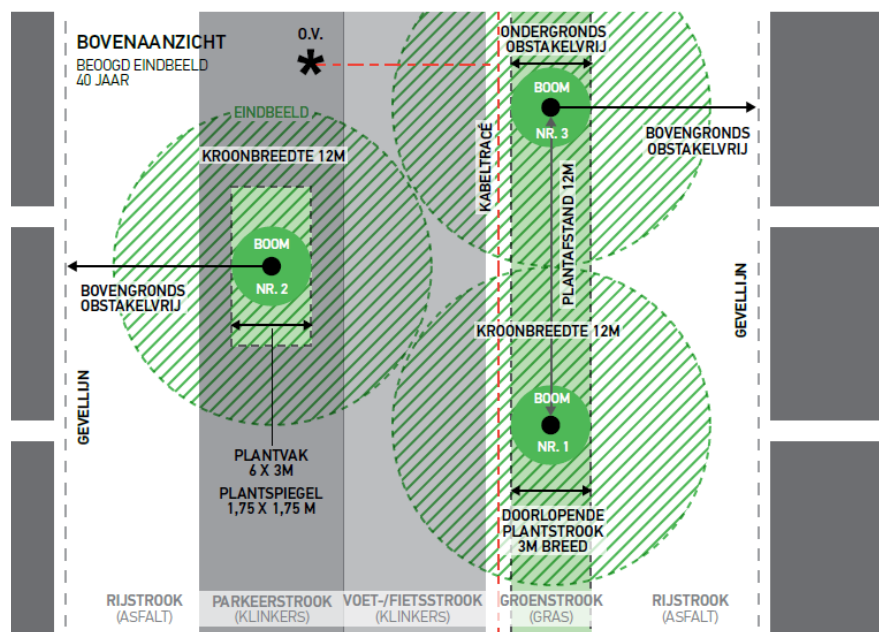
Hieronder wordt een korte samenvatting gegeven van de aandachtspunten ten aanzien van het ontwerpen met bomen uit het Handboek Bomen. Hiermee kan op basis van het gekozen uitgangspunt in het ontwerp (aan de hand van Wegwijs) en aan de hand van een gedegen groeiplaatsonderzoek bepaald worden of een duurzame groeiplaats ontworpen kan worden.

1. Gewenst eindbeeld bepalen (SO-ontwerp)

Eerste stap is het bepalen van het gewenste eindbeeld. Daarbij is van belang om te bepalen wat de duurzame omlooptijd van de boom moet worden. Dit is de doorlooptijd waarin de boom met een normale groeisnelheid duurzaam in stand gehouden kan worden in de groeiplaats. Een boom van de eerste grootte kan in principe meer dan 60 jaar in stand gehouden worden. Er kan ook voor gekozen worden om een boom van de eerste grootte ca 40 jaar duurzaam in stand te houden, maar dan kan er ook voor gekozen worden om een boom van de 2e grootte te planten.

In het schema hiernaast staan de randvoorwaarden vermeld. Dit zijn uiteraard richtwaarden die per boomsoort kunnen verschillen. Voor bomen die op een hangwaterprofiel staan geldt in principe dat de bewortelbare ruimte ongeveer twee keer zo groot moet zijn als bomen op een grondwaterprofiel (gem. grondwaterstand tot ca 1,5 meter – maaiveld).

	Kroon diameter eindbeeld (min.)	Stamdiameter (indicatief)	Bewortelbare ruimte (hangwater)	Bewortelbare ruimte (grondwater)	Breedte plant- locatie (ondergronds)
Boom 1 ^e grootte (> 60 jaar)	10-15 m	50-70 cm	60-80 m ³	30-40 m ³	3-4,5 m
Boom 2 ^e grootte (ca. 40 jaar)	7-10 m	30-50 cm	30-40 m ³	15-20 m ³	2,5-3,5 m
Boom 3 ^e grootte (ca. 20 jaar)	5-7 m	15-25 cm	15-20 m ³	7-10 m ³	1,5-2,5 m
Vormboom	3-5 m	20-40 cm	7-10 m ³	4-5 m ³	1,5-2,5 m

2. Groeiplaatsonderzoek (Stadsingenieurs)

Tweede stap is het uitvoeren van een gedegen groei-
plaatsonderzoek. Daarbij dienen onderstaande onder-
delen onderzocht te worden. Op basis hiervan kan de
grootte van de plantlocatie en het type plantgatmengsel
bepaald worden. Dan wordt duidelijk of het gewenste
eindbeeld zoals dat in stap 1 is bepaald ook gereaa-
liseerd kan worden of dat het gewenste eindbeeld
aangepast moet worden.

Profielopbouw

* Beschrijving type bodemlagen aan de hand van
boringen (tot 2 m – mv) op basis van NEN 5104
(Een indicatie van de bodemopbouw kan opgezocht
worden op [https://www.dinoloket.nl/
ondergrondgegevens](https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens))

Bodemkwaliteit

- * Fysische kwaliteit (granulair)
- * Chemische kwaliteit
- * Bodemleven

Waterhuishouding

- * Grondwaterstanden
- * Inzicht in fluctuaties (GHG en GLG)

Een indicatie van de grondwaterstanden kan
opgezocht worden op
<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>.

Obstakels ondergronds

- (bepalen ondergrondse bewortelbare ruimte)
- * Kabels en leidingen
  - * Funderingen

Obstakels bovengrond

(bepalen ruimte bovengronds)

- * Verharding
- * Gevels
- * Lichtmasten
- * Bestaande bomen

Externe invloeden

- * Zoutbelasting
- * Hemelwateraanvoer
- * Aanrijshade
- * Windbelasting

3. Mogelijke inrichting groeiplaats (SE)

Met behulp van de boommonitor online kunnen de
onderzochte gegevens ingevoerd worden en bepaald
worden hoe de groeiplaats ingericht moet worden en
of het noodzakelijk is om het gewenste toekomstbeeld
aan te passen.

www.norminstituutbomen.nl

Inloggen: gebruikersnaam: Enschede
wachtwoord: ee310713

De volgende aspecten zijn van belang voor het
inrichten van de groeiplaats:

- Doorwortelbare ruimte in m3 bepalen
- Grondvlak (lengte x breedte) en de locatie hiervan
bepalen
- Grootte boomspegel
- Plantgatmengsel: Bomengrond in open beplantings
vakken en in boomspiegels en bomengranulaat onder
verhardingen (specificaties samenstelling zie bijlage).
- Bij een hoge grondwaterstand (hoger dan 1m –mv)
dient een laag drainage zand onder het plantmengsel
toegepast te worden om te voorkomen dat er
wateroverlast optreedt in de groeiplaats. (zie
standaard detail)
- Overige inrichtingseisen zoals beluchting, gietrand en
boompalen zijn aangegeven in standaard detail.
- Drainage- of bewateringssysteem alleen in specifieke
gevallen.

4.1 Bomen

Naam	Grootte	In verharding	Resistent strooizout	Standaard maat	Bodem	Bijzonderheden
Acer campestre 'Queen Elizabeth'	2e orde	X	X	25-30	weinig eisen	Compacte kroon
Acer platanoides	1e orde			18-20	weinig eisen	
Acer platanoides 'Columnare'	1e orde	X		25-30	weinig eisen	Zuilvormige kroon
Acer platanoides 'Farlake's Green'	1e orde	X		30-35	weinig eisen	Typische olijfgroene bast
Acer platanoides 'Olmsted'	1e orde	X		18-20	weinig eisen	Zuilvormige kroon
Acer pseudoplatanus	1e orde			20-25	weinig eisen	Geschikt voor industriegebied
Acer pseudoplatanus 'Erectum'	1e orde	X		18-20	weinig eisen	Jonge bomen zuilvormig, later breder
Acer pseudoplatanus 'Negenia'	1e orde			20-25	weinig eisen	Kroon regelmatig en piramidaal
Acer rubrum	1e orde			20-25	vochtig, niet kalkhoudend	Verdraagt slecht harde wind
Acer rubrum 'Scanlon'	1e orde	X		20-25	vochtig, niet kalkhoudend	Verdraagt slecht harde wind
Acer saccharinum	1e orde			18-20	weinig eisen	Grote boom voor park en plantsoen
Aesculus x carnea	1e orde	X		20-25	niet te droog	Niet in gesloten verharding, bloeit rood
Aesculus hippocastanum	1e orde			20-25	weinig eisen	Beperkt aanplanten ivm bloedingsziekte
Aesculus hippocastanum 'Baumannii'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	Geen vruchten, compacte kroon
Ailanthus altissima	1e orde	X		18-20	weinig eisen	Gevoelig voor wind
Alnus cordata	1e orde		X	16-18	weinig eisen	Wortelt oppervlakkig
Alnus glutinosa	1e orde		X	20-25	vochtig	
Alnus glutinosa 'Imperialis'	2e orde		X	18-20	vochtig	Trage groei, blad zeer diep ingesneden
Alnus glutinosa 'Laciniata'	2e orde	X	X	16-18	vochtig	Brede kroon
Alnus glutinosa 'Pyramidalis'	1e orde		X	20-25	vochtig	Smalle kroon
Alnus incana	1e orde		X	18-20	kalkminnend	
Alnus spaethii	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	Snelgroeiend, brede kroon
Alnus spaethii 'Spaeth'	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	
Amelanchier arborea 'Robin Hill'	2e orde	X	X	18-20	weinig eisen	weinig vruchten
Betula albosinensis	2e orde			16-18	weinig eisen	Trage groei, klein blad
Betula ermanii 'Blush'	1e orde			16-18	weinig eisen	laag beginnende vertakking, gevoelig voor wind
Betula ermanii 'Holland'	1e orde			20-25	niet te arm en droog	
Betula nigra	1e orde			20-25	niet te droog	Grillige groeiwijze, parkboom

Naam	Grootte	In verharding	Resistent strooizout	Standaard maat	Bodem	Bijzonderheden
<i>Betula pendula</i>	1e orde			20-25	losse bodem	verschillende cultivars mogelijk
<i>Betula pubescens</i>	1e orde			20-25	losse bodem, vochtig	
<i>Betula utilis</i> 'Doorenbos'	1e orde			20-25	losse bodem	zeer witte stam
<i>Carpinus betulus</i>	2e orde			350/400 H	weinig eisen	blad blijft lang aan de boom
<i>Carpinus betulus</i> 'Frans Fontaine'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	compacte kroon
<i>Castanea sativa</i>	1e orde			20-25	rijk en luchtig	eetbare vruchten
<i>Catalpa bignonioides</i>	1e orde			20-25	weinig eisen	snelle groeier, opvallende bloemen, lange vruchten
<i>Celtis australis</i>	1e orde	X		25-30	doorlatend	kleine steenvruchten
<i>Cercidiphyllum japonicum</i>	2e orde			18-20	losse bodem, niet te droog	
<i>Cercidiphyllum japonicum</i> 'Rotfuchs'	3e orde			20-25	losse bodem, niet te droog	blad purperbruin
<i>Cersis canadensis</i>	2e orde			18-20	kalkhoudend	vaak meerstammig, opvallende bloei
<i>Cersis siliquastrum</i>	2e orde			18-20	kalkhoudend	vaak meerstammig, opvallende bloei
<i>Cladrastis kentukea</i>	2e orde			18-20	weinig eisen	bijzondere parkboom
<i>Cornus controversa</i>	2e orde			20-25	doorlatend	solitair, brede kroon
<i>Cornus nuttallii</i> 'Monarch'	2e orde			18-20	doorlatend	gevoelig voor wind, rijkbloeiend
<i>Cornus officinalis</i>	3e orde			300-350 H	droog en kalkhoudend	warme standplaats, zeer vroege bloei
<i>Corylus colurna</i>	1e orde	X		20-25	weinig eisen	eetbare noten, kan goed tegen droogte
<i>Crataegus persimilis</i> 'Splendens'	2e orde			18-20	weinig eisen	rode vruchten, doorns
<i>Fagus sylvatica</i>	1e orde			20-25	doorlatend, humus	imposant, oude bast gevoelig voor zonlicht, nootjes
<i>Fagus sylvatica</i> 'Atropunicea'	1e orde			20-25	doorlatend, humus	bruinrood blad
<i>Fagus sylvatica</i> 'Dawyck'	1e orde			20-25	doorlatend, humus	zuilvormige kroon
<i>Fagus sylvatica</i> 'Dawyck Gold'	1e orde			20-25	doorlatend, humus	zuilvormige kroon, blad geel in voorjaar
<i>Fagus sylvatica</i> 'Dawyck Purple'	1e orde			20-25	doorlatend, humus	zuilvormige kroon, blad donkerrood
<i>Fagus sylvatica</i> 'Rohan Obelisk'	1e orde			18-20	doorlatend, humus	zuilvormige kroon, blad ingesneden en donkerrood
<i>Fraxinus americana</i> 'Autumn Applause'	1e orde		X	20-25	vochtig	diepgaand wortelgestel, compacte kroon
<i>Fraxinus angustifolia</i> 'Raywood'	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	bij rijke bodem snelle groei en takbreuk
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Diversifolia'	1e orde	X	X	18-20	vochtig	enkelvoudig, groot blad
<i>Fraxinus ornus</i> 'Meczek'	3e orde	X	X	18-20	weinig eisen	bolle kroon, witte bloempluimen

Naam	Grootte	In verharding	Resistent strooizout	Standaard maat	Bodem	Bijzonderheden
Fraxinus ornus 'Obelisk'	2e orde	X	X	18-20	weinig eisen	witte bloempluimen en vruchtrossen
Fraxinus pennsylvanica 'Patmore'	1e orde	X	X	25-30	doorlatend	
Ginkgo biloba	1e orde	X		18-20	weinig eisen	conifeer, bijzondere bladvorm
Ginkgo biloba 'Saratoga'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	blad ingesneden, smalle kroon
Ginkgo biloba 'Tremonia'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	zuilvormige kroon, open vertakking
Gleditsia triacanthos inermis	1e orde	X		20-25	weinig eisen	doornloos
Gleditsia triacanthos 'Skyline'	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	doorgaande kop, doornloos
Gymnocladus dioica	1e orde			20-25	goed doorlatend	zeer groot, geveerd blad, hangende bloempluimen
Juglans regia	1e orde			20-25	vochtig en kalkhoudend	
Juglans regia 'Broadview'	1e orde			20-25	vochtig en kalkhoudend	kleiner als de soort
Juglans regia 'Coenen'	1e orde			20-25	vochtig en kalkhoudend	brede, losse kroon
Liquidambar styraciflua 'Worplesdon'	1e orde	X		18-20	weinig eisen	kurklijsten, opvallende herfstkleur
Liriodendron tulipifera	1e orde	X		20-25	voedzaam en vochtig	snelle groeier, tulpvormige bloemen, bijz bladvorm
Magnolia 'Galaxy'	2e orde			18-20	weinig eisen	grote, roze bloemen
Magnolia kobus	2e orde	X		18-20	weinig eisen	witte bloemen en zaaddozen
Magnolia loebneri 'Merrill'	3e orde			20-25	goed doorlatend	witte, stervormige bloemen
Magnolia soulangeana	2e orde			300-350 H, 150-175 B	weinig eisen	trage groei, struik/meerstammige boom
Magnolia 'Spectrum'	2e orde			18-20	weinig eisen	rijkbloeiend, rozerood
Malus baccata 'Street Parade'	2e orde	X			doorlatend, voedzaam	witte bloesem, kleine paarsrode appeltjes
Malus 'Red Sentinel'	3e orde	X		16-18	doorlatend	rode vruchten talrijk
Mespilus germanica	3e orde			18-20	vochtig	trage groei, bruine vruchten
Metasequoia glyptostroboides	1e orde	X		20-25	vochtig en doorlatend	conifeer, kaarsrechte stam
Ostrya carpinifolia	1e orde			18-20	kalkhoudend	trage groei, hobbellen, beschutte standplaats
Parrotia persica 'Vanessa'	2e orde			18-20	vochtig	
Pauwlonia tomentosa	1e orde			20-25	weinig eisen	groot blad, paarse bloemen
Pinus sylvestris	1e orde			18-20	goed doorlatend	conifeer, stevige naalden, grillige kroon
Platanus hispanica	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	snelle groeier, blad verteert slecht

Naam	Grootte	In verharding	Resistent strooizout	Standaard maat	Bodem	Bijzonderheden
<i>Platanus orientalis</i>	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	Handvormig blad
<i>Platanus orientalis</i> 'Minaret'	2e orde	X	X	20-25	weinig eisen	zuilvormige kroon
<i>Populus x canadensis</i>	1e orde	X		18-20	vochtig	snelle groei, landschappelijk
<i>Populus nigra</i> 'Italica'	1e orde		X	20-25	voedzaam en vochtig	zuilvorm, taksterfte
<i>Prunus avium</i>	1e orde			18-20	voedzaam en vochtig	landschappelijk, kersen
<i>Prunus avium</i> 'Landscape Bloom'	1e orde			16-18	voedzaam en vochtig	kroon minder los als de soort
<i>Prunus avium</i> 'Plena'	1e orde			18-20	voedzaam en vochtig	gevulde bloemen
<i>Prunus cerasifera</i> 'Nigra'	2e orde			16-18	voedzaam en vochtig	blad roodbruin, bloesem roze
<i>Prunus x gondouinii</i> 'Schnee'	3e orde	X		18-20	voedzaam en vochtig	witte bloesem
<i>Prunus sargentii</i> 'Rancho'	2e orde	X		18-20	voedzaam en vochtig	smalle kroon, donkerroze bloesem
<i>Prunus</i> 'Umineko'	2e orde			18-20	weinig eisen	smalle kroon, rijke witte bloei
<i>Prunus yedoensis</i>	2e orde			18-20	weinig eisen	brede kroon, rijkbloeiend
<i>Pterocarya fraxinifolia</i>	1e orde			20-25	voedzaam en vochtig	ruime standplaats, hangende vruchten
<i>Quercus cerris</i>	1e orde		X	20-25	kalkhoudend	parkboom
<i>Quercus coccinea</i> 'Splendens'	1e orde		X	18-20	vochtig	parkboom, dieprode herfstkleur
<i>Quercus dentata</i>	1e orde		X	16-18	doorlatend	groot blad
<i>Quercus imbricaria</i>	1e orde		X	350-400 H, 150-200 B	voedzaam	glanzend, gaafrandig blad
<i>Quercus libani</i>	2e orde		X	20-25	weinig eisen	dichte vertakking, parkboom
<i>Quercus palustris</i>	1e orde		X	18-20	voedzaam	horizontale takstand, herfstkleur
<i>Quercus petraea</i>	1e orde		X	20-25	voedzaam	
<i>Quercus phellos</i>	1e orde		X	20-25	voedzaam en vochtig	blad als een wilg
<i>Quercus robur</i>	1e orde		X	20-25	voedzaam en vochtig	
<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata Koster'	1e orde	X	X	20-25	voedzaam en vochtig	dichte zuilvorm
<i>Quercus rubra</i>	1e orde		X	20-25	weinig eisen	
<i>Quercus turneri</i> 'Pseudoturneri'	2e orde		X	14-16	voedzaam en vochtig	halfwintergroen
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Bessoniana'	1e orde		X	18-20	weinig eisen	bijna doornloos, windgevoelig
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Frisia'	1e orde		X	20-25	weinig eisen	geel blad, windgevoelig

Naam	Grootte	In verharding	Resistent strooizout	Standaard maat	Bodem	Bijzonderheden
Robinia pseudoacacia 'Unifolia'	1e orde	X	X	16-18	weinig eisen	geen doorns, witte bloemen, windgevoelig
Salix alba 'Belders'	1e orde	X		20-25	vochtig	landschappelijk, geschikt als knotboom
Salix alba 'Chermesina'	1e orde	X		18-20	vochtig	oranje twijgen, geschikt als knotboom
Salix x sepulcralis 'Chrysocoma'	1e orde			18-20	vochtig	treurende kroon
Sophora japonica	1e orde	X	X	20-25	weinig eisen	roomwitte pluimen, windgevoelig
Sophora japonica 'Regent'	2e orde	X	X	20-25	weinig eisen	rechte stam, sneller groeiend
Sorbus aria	2e orde	X		16-18	weinig eisen	witte bloemen, oranje vruchten
Sorbus arn. 'Schouten'	2e orde			20-25	humusrijk	wittebloemen, oranjegele vruchten
Sorbus intermedia	2e orde	X		16-18	weinig eisen	witte bloemen, oranje vruchten
Taxodium distichum	1e orde			20-25	vochtig	bladverliezende conifeer, lichtwortels
Taxodium distichum 'Nutans'	1e orde			25-30	vochtig	groeit langzamer dan de soort, naalden liggen plat
Tetradium daniellii	1e orde			25-30	doorlatend	brede kroon, geveerd blad, geurende witte bloemen
Tilia cordata	1e orde	X		20-25	weinig eisen	kleinbladige linde, geurende bloemen
Tilia cordata 'Greenspire'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	takken opgaand, blad iets groter als soort
Tilia cordata 'Rancho'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	smalle kroon, blad iets groter als soort
Tilia europaea	1e orde			20-25	weinig eisen	wortelopslag, luis
Tilia europaea 'Euchlora'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	rijke bloei, goeie drachtplant, weinig luis
Tilia europaea 'Pallida'	1e orde			25-30	weinig eisen	doorgaande rechte stam en opgaande takken
Tilia platyphyllos	1e orde			18-20	weinig eisen	Sterke boom, ronde kroon, gezaagd blad, weinig luis
Tilia plat. 'Orebro'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	Langzame groeier, regelmatige kroon
Tilia tomentosa 'Brabant'	1e orde	X		20-25	weinig eisen	Regelmatige groeiwijze, witviltige onderzijde blad
Ulmus 'Columella'	1e orde	X		20-25	vochtig	zuilvormige kroon, geschikt voor industrie
Ulmus 'Lobel'	1e orde	X		20-25	vochtig en luchtig	smalle kroon, snelle groeier
Zelkova serrata	1e orde	X		18-20	vochtig	losse, brede kroon, herfstkleur
Zelkova serrata 'Village Green'	1e orde	X		18-20	vochtig	smallere kroon

4.2 Heesters

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Acer pal. 'Atropurpureum'	400		X	40-50 mk	ingesneden bruinrood blad
Acer palmatum	500			40-50 mk	
Aesculus parviflora	250			60-80 kl 2 tak	grote vakken
Amelanchier 'Ballerina'	500			150-175 kl sol	witte bloemtrossen, grote vruchten
Amelanchier spicata	200			80-100	bossig
Aronia arbutifolia	200			100-125 0+2, 3-4tak	herftskleur
Aronia arbutifolia 'Brilliant'	200			60-80 5-7tak	rijkdragend rode vruchten
Berberis candidula	80			40-50 kl	geschikt voor taluds
Berberis frikartii 'Amstelveen'	100			30-40 C3	
Berberis h.-g. 'Chenaultii'	150			40-50 kl	dicht vertakking
Berberis julianae	200			40-50 mk	blad is getand, gele bloemen
Berberis media 'Parkjuweel'	100			40-50 kl	
Berberis media 'Red Jewel'	100			40-50 mkl.	bronskleurig blad
Berberis ott. 'Superba'	250			60-80 str.	donker blad
Berberis thu. 'Green Carpet'	50			40-50 kl	bodembedekker
Berberis thunbergii	200			40-60 str.	dichte vertakking, rode besjes
Berberis verruculosa	100			40-50 kl	dichte vertakking, bloemen geel
Berberis wilsoniae	100			30-40 C2	niet geheel winterhard
Buddleja d. 'Border Beauty'	250		X	80-100 af 3 tak C2	paars
Buddleja d. 'Nanho Purple'	100			60-80 af 3 tak C2	purperrood
Buddleja d. 'Pink Delight'	250		X	100-125 af 3 tak C3	roze, pluimen zeer lang
Buddleja dav. 'Nanho Blue'	150			60-80 af 3 tak C2	paarsblauw
Buddleja dav. 'Royal Red'	250		X	60-80 af 3 tak C2	purperrood
Buddleja davidii nanhoensis	150			40-50 af 3 tak C	lila
Callicarpa bodinieri giraldii	250		X	50-60 mk	paarse vruchten
Cercidiphyllum japonicum	800		X	125-150 sol kl	fraai blad
Cercis siliquastrum	600		X	125-150 sol kl	roze bloemen op stam en tak

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Chaenomeles sup. 'Red Trail'	60	X		30-40 C1.5	doornen, rode bloemen
Chionanthus virginicus	600		X	50-60 mk	sneeuwvlokachtige bloei
Clerodendrum trichotomum	600		X	80-100 mk.	groot blad, witte bloemen, zwarte vruchten
Clerodendrum trichotomum fargesii	600		X	100-125 mk	meer winterhard, bloemen kleiner
Clethra alnif. 'Hummingbird'	150			40-50 mk	rijkbloeiend
Clethra alnif. 'Pink Spire'	150			40-50 mk	zachroze bloemen
Clethra alnifolia	200	X		50-60 mk	vochtige grond
Colutea media 'Copper Beauty'	250			50-60 C2	oranje bloemen, blaasvruchten
Cornus alba	300			100-125 1+2	purperrode twijgen, vochtige grond
Cornus alba 'Sibirica'	200			80-100 1+2 str	rode herfstkleur, wijgen koraalrood
Cornus controversa 'Pagoda'	400		X	100-125 kl	takken in etages
Cornus kousa	500		X	100-125 kl	witte bloemen, roze vruchten
Cornus kousa 'China Girl'	500		X	125-150 sol kl	grotere bloemen
Cornus kousa 'Milky Way'	500		X	125-150 sol kl	vruchten talrijk
Cornus mas	600			125-150 sol mk	gele bloei in maart
Cornus sanguinea 'Midwinter Fire'	200	X		80-100 C10	gele twijgen
Cornus sanguinea 'Winter Beauty'	200	X		80-100 mk	geeloranje twijgen
Cornus sericea 'Kelseyi'	60			30-40 Bio C2	bodembedekker
Cornus stolonifera	400			80-100 str.	gele twijgen
Corylopsis pauciflora	100		X	30-40 C3	gele bloei in maart
Corylopsis spicata	200		X	60-80 mk	gele bloei in april
Corylus avellana	500	X		125-150 sol kl	forse struik, goed in schaduw
Cotinus cog. 'Foliis Purpureis'	250		X	125-150 mk	donkerpaars blad, roze pluimen
Cotinus cog. 'Royal Purple'	250		X	100-125 kl Sol	donkerpaars blad, roze pluimen
Cotoneaster dammeri	15			30-40 C1.5	kruiwend
Cotoneaster horizontalis	60	X		30-40 C2	geschikt voor taluds
Cotoneaster suc. 'Coral Beauty'	50			40-50 C1.5 bossig	bodem met veel vruchten
Cytisus scoparius	200	X		25-30 C1.5	groene twijgen, gele bloemen

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Davidia involucrata vilmoriniana	900			125-150 mk	zakdoekjes, beschutte standplaats
Deutzia gracilis	100			30-40 4 tak struik	witte bloei, zon
Deutzia hybrida 'Mont Rose'	175			60-80 C2	bloei in roze trossen, zon
Deutzia rosea 'Campanulata'	100			60-80,W,3-4T	bloei klokvormig wit, zon
Diervilla sessilifolia 'Butterfly'	100			50-60 C1.5`	grote vakken
Elaeagnus angustifolia	300	X		100-125 str.	kan goed tegen droogte
Elaeagnus ebbingei	250	X		125-150 mk 3-5tak	
Escallonia 'Donard Seedling'	200			50-60 C2	wintergroen, witroze bloemen
Euonymus fort. 'Hort's Blaze'	50	X		30-40 C1.5	bodembedekker
Exochorda racemosa	200		X	100-125 4 tak	grote witte trossen
Forsythia int. 'Spectabilis'	275		X	100-125 C7.5	opvallend gele bloei in voorjaar
Hakonechloa macra	40			C1.5	siergras, bodembedekker
Hedera colchica 'Fall Favourite'	100			40-50 C2	groenblijvend, matig winterhard
Hedera h. 'Woerner'	/			100-120 gestokt C2	klimplant
Hedera hel. 'Arborescens'	125			40-50 C3 buitengek	groenblijvend, geschikt voor taluds
Hedera hibernica	/			60-80 af 3-4Tak C2	klimplant
Hibiscus s. 'Oiseau Bleu'	200	X	X	100-125 Sol kl	blauw
Hibiscus syr. 'Woodbridge'		X	X	100-125 Sol kl	rozerood
Hippophae rham. 'Silver Star'		X		40-60 Str	grijs blad, oranje vruchten
Hydrangea m. 'Eisvogel'	125			30-40 C2	rose of blauwe schermen
Hydrangea pan. 'Limelight'	175			40-60 C2	witgroene pluimen
Hydrangea paniculata	250			80-100 C12	witte pluimen
Hydrangea quercifolia	125			40-50 C2	bijzondere bladvorm
Hydrangea serr. 'Bluebird'	100			40-50 C3	blauwe schermen
Hypericum dummeri 'Peter Dummer'	60			40-50 af 5 tak C1.5	klein blad en gele bloei
Hypericum 'Hidcote'	125			30-40 af 5 tak C1.5	grote gele bloemen najaar
Hypericum inod. 'Rheingold'	100			30-40 Bio C1.5	mooiere bloemen, geen roest
Hypericum inodorum	100			30-40 af 5 tak C1.5	gele bloemen en bruinrode vruchten

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Hypericum 'Vippzalm'	75			40-50 Bio C1.5	hoge registentie roest
Ilex aq. 'J.C. van Tol'	400			100-125 kl Bekw.3xv	rode bessen talrijk
Ilex aquifolium	600			100-125 mk bekweekt	getand blad, rode bessen
Ilex crenata 'Convexa'	100			25-30 C1.5	klein blad, geschikt voor haagblokken
Ilex meserveae 'Blue Angel'	120			50-60 mk Bekw	zeer donker blad
Ilex meserveae 'Blue Prince'	120			60-80 kl Bekw.3xv	geen bessen
Ilex meserveae 'Blue Princess'	120			60-80 kl Bekw.3xv	bessen talrijk
Kerria japonica 'Aureovittata'	150			40-60 C2	groene twijgen, gele bloemen
Kolkwitzia amabilis	300		X	100-125 mk sol	grote sierlijke witte pluimen
Ligustrum ovalifolium	300			125-150 C12 sol mk.	halfwintergroen
Ligustrum quihoui	250			60-80 2jr. 3 -5 tak	hafwintergroen, witte lange pluimen
Lonicera nit. 'Maigrün'	100			30-40 Bio C1.5	groenblijvend, compact
Lonicera nitida	125			30-40 Bio C1.5	grote vakken
Magnolia stellata	175		X	100-125verplkl gekn.	witte stervormige bloemen
Magnolia soulangeana	700		X	100-125verplkl gekn.	roze tulpachtige bloemen
Mahonia aq. 'Apollo'	60			30-40 kl bossig vg.	grote gele bloemtrossen
Mahonia bealei 'Hivernant'	150			40-50 mk	opgaande gele bloemen
Mahonia media 'Winter Sun'	175			40-50 C3	opgaande gele bloemen
Mahonia wagneri 'Pinnacle'	150			40-50 kl af 4 tak	scherpe stekels
Nandina domestica 'Firepower'	75			60-80 C7.5	half, rood blad
Osmanthus burkwoodii	250			40-50 mkl	langzame groeier, geurend
Philadelphus 'Bouquet Blanc'	150			60-80 af 4 tak str	wit, geurend
Philadelphus 'Dame Blanche'	100			60-80 af 4 tak str	gedrongen struik, wit
Philadelphus 'Manteau d'Hermine'	80			40-50 C2	ge vulde witte bloemen
Physocarpus capitatus 'Tilden Park'	50			50-60 C1.5	bodembedekker
Potentilla f. 'Goldfinger'	130			30-40 C2 bossig	diepgeel
Potentilla f. 'Goldteppich'	70			30-40 C2 bossig	goudgeel
Potentilla f. 'Red Ace'	50			30-40 C2 bossig	oranje

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Prunus l. 'Caucasica'	300			100-125 kl veengr.	hoge hagen
Prunus l. 'Grüner Teppich'	80			40-50 C5	bodembedekker
Prunus l. 'Mano'	100			30-40 kl veengr	langzamegroeier, rijkbloeiend
Prunus l. 'Otto Luyken'	100			30-40 kl veengr.	compact, langwerpig blad
Prunus l. 'Polster'	50			30-40 kl	dwergvorm
Prunus l. 'Rotundifolia'	300			80-100 C5, 4-5 tak	fors, breed blad
Prunus l. 'Schipkaensis'	200			80-100 kl	breed-opgaand, breed blad
Prunus l. 'Zabeliana'	100			40-50 kl veengr.	horizontaal groeiend, geschikt voor taluds
Prunus sub. 'Autumnalis'	500			200-250 C40 3-5tak	bloei november
Pyracantha cocc. 'Red Cushion'	100			30-40 Bio C1.5	bodembedekker, oranje bessen
Pyracantha 'Orange Glow'	200			80-100 C2	leiplant tegen muren,oranje bessen
Rhododendron 'Belle Heller'	400			30-40 gekn.kl veeng.	wit
Rhododendron 'Catawb. Boursault'	250			40-50 gekn.kl veeng.	lilaroze
Rhododendron 'Catawb. Grandiflorum'	250			40-50 gekn.kl veeng.	lila
Rhododendron ponticum	250			40-50 gekn.kl veeng.	paars
Rhus typhina	500		X	100-125 Sol kl	twijgen behaard, rode pluimen
Ribes alpinum	175	X		60-80 Str.	geschikt voor schaduw
Ribes sa. 'King Edward VII'	175			100-125 Str.	dieprood
Ribes sanguineum	200			80-100 str. 5-7tak	roze
Ribes uva-crispa	120			60-80 3-5tak	kruisbessen
Rosa Alcantara	60			A Kwal,C1,5, WE	donker blad, rode bloem, bodembedekker
Rosa (R) Dagmar Hastrup	100			A. kwal WE	lichtroze doorbloeier
Rosa 'The Fairy'	40			A Kwal,C1,5, WE	kleine roze bloemen, dicht vertakt
Rosa 'Heidetraum'	60			A Kwal,C1,5, WE	donker blad, donkerroze bloemen
Rosa (P) 'Rote The Fairy'	60			A Kwal,C1,5, WE	kleine rode bloemen, breed vertakt
Rosa Rote Hannover	90			A-kwal. WE	compact, rood bloeiend, bottels
Rosa (H) Rote Max Graf	60			A-kwal. WE	rode bloemen in trossen
Rosa rugosa	150	X		40-60 1+1,2-3 tak B	stekelige stengels, roze bloemen, zeer sterk

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Rubus fruticosus	200			40-60 C1.5	bramen, voor verwildering
Rubus odoratus	200			40-60 C1.5 lvb	rozrode pluimen
Sambucus nigra 'Black Beauty'	400			40-60 2-3 tak	donker blad, roze schermen
Sorbaria sorb. 'Gimborn's Pygmy'	150			40-50 C1.5	witte pluimen, woekerend
Spiraea arguta	175			40-60 C2	overhangende takken met witte schermpjes
Spiraea betulifolia 'Tor'	70			30-40 C1.5 Str.	compact, herfstverkleuring, wi bloeiend
Spiraea billiardii 'Triumphans'	250			60-100 str.	langwerpige roze bloemen
Spiraea cinerea 'Grefsheim'	175			60-80 C2	fijnvertakt, overhangend, witbloeiend
Spiraea japonica 'Anthony Waterer'	100	X		30-40 Bio C2	bloeit op jonge hout rozerood
Spiraea japonica 'Genpei'	80	X		30-40 C1.5 bossig	bloeit op jonge hout, witroze
Spiraea japonica 'Little Princess'	80	X		25-30 C1.5 bossig	bloeit op jonge hout, roze
Spiraea nip. 'June Bride'	100			40-50,C1.5	zuiverwitte bloemen
Spiraea nip. White Carpet'	50			30-40 C1.5	bodembedekker
Spiraea nipp. 'Snowmound'	160			50-60 C2	zuiverwitte bloemen
Spiraea thunbergii	100			40-60 3-4 tak	zeer fijn vertakt, wit bloeiend
Stephanandra inc. 'Oro Verde'	75			30-40 C1.5	bodembedekker
Stephanandra incisa 'Crispa'	50			30-40 Bio C2	gekroest blad, bodembedekker
Symphoricarpos al. laevigatus	175	X		60-80 0+1 2-3 Tak	witte bessen, uitlopers
Symphoricarpos chenaultii	100			40-50 C1,5	grote vakken, oze besjes
Symphoricarpos orbiculatus	125			50-80, 0+1, 2-3 tak	bolronde struik, roze bessen
Sympohricarpos 'Hancock Low''	80			Lvb C1.5	bodembedekker
Syringa microphylla 'Superba'	175			80-100 kl5-7tak str	donkerroze pluimen
Syringa patula 'Miss Kim'	200			60-80 kl5-7tak str	lange paarse pluimen
Syringa v. 'And. an Ludwig Spöth'	500			80-100 kl5-7tak str	dieppurper, rijkbloeiend
Syringa v. 'Mme Lemoine'	500			80-100 kl5-7tak str	zuiverwit, laatbloeiend
Viburnum bodn. 'Dawn'	250		X	100-125 kl 3-4 tak	bloei nov-jan, witroze
Viburnum burkwoodii	175			80-100 kl vertak	halfwintergroen, witte bloemen

Naam	Hoogte (cm)	Resistent strooizout	Solitair	Standaard maat	Bijzonderheden
Viburnum carlcephalum	250			60-80 kl vertakt	witte bloemschermen, geurend
Viburnum carlesii	150			60-80 kl vertakt	bolvormige witte schermen, geurend
Viburnum davidii	50			30-40 C3 vertakt	groenblijvend, blauwe bessen
Viburnum plicatum 'Mariesii'	150			80-100 kl sol	horizontaal groeiend, witte schermen
Viburnum plicatum	250			50-60 kl af 5 tak	kogelronde witte bloemen
Viburnum rhytidophylloides	300			80-100 kl af 4 tak	groot, ruw blad. Bloei gelig-wit
Weigela 'Bristol Ruby'	200			60-80 str.	dieprood
Weigela 'Naomi Campbell'	150			40-50 C2	paars/roze en donker blad
Weigela 'Newport Red'	175			60-80 C3	karmijn rood

4.3 Bosplantsoen

Naam	In- heems	Hoogte (m)	Standaard maat	Bodem	Bijzonderheden
Amelanchier canadensis		2-4	80-100 1+2	weinig eisen	
Amelanchier lamarckii		4-6	100-125 1+2	weinig eisen	witbloeiend, herfstkleur
Alnus glutinosa	X	10-15	100-125 1+2	vochtig tot nat	elzenproppen
Alnus incana	X	10-15	100-125 1+1	arm en droog	elzenproppen
Aronia melanocarpa		2	100-125 0+1	vochtig	zwarte bessen en herfstkleur
Aronia prunifolia		3	80-100 1+2 str	vochtig	zwarte bessen en herfstkleur
Aronia prunifolia 'Hugin'		1-2	40-50 C2	vochtig	kleiner als de soort
Betula pendula	X	15-25	100-125 1+1	droog en zand	
Betula pubescens	X	15-20	100-125 1+1	nat en venig	
Cornus mas	X	3-4	100-125 1+2	klei	geelbloeiend in maart
Cornus sanguinea	X	3-4	100-125 1+2, 4-5 tak	weinig eisen	rode takken
Corylus avellana	X	4-6	100-125 1+2	rijk en vochtig	hazelnoten
Crataegus laevigata	X	5	100-125 2-3 tak	weinig eisen	witbloeiend, rode vruchten, vogels
Crataegus monogyna	X	8	100-125 1+2.	weinig eisen	witbloeiend, rode vruchten, vogels
Elaeagnus multiflora		2	60-80 1+2	weinig eisen	groenblijvend, rode vruchten
Euonymus europaeus	X	4-6	100-125 1+2	rijk en vochtig	roze/oranje vruchten
Fagus syl. 'Atropunicea'		30	100-125 1+2	weinig eisen	roodbruin blad
Frangula alnus	X	2-5	100-125, 1+2	weinig eisen	drachtplant bijen
Fraxinus excelsior	X	20-30	100-125 1+2	rijk en vochtig	snelle groeier
Hippophae rhamnoides	X	3	100-125 0+1	kalkrijk	grijs blad, oranje bessen
Larix decidua		25	60-80 1+1	weinig eisen	naaldverliezend
Ligustrum ovalifolium		3	100-125 2 jr af 5Tak	weinig eisen	half wintergroen
Ligustrum vul. 'Lodense'		1-2	40-50 0+2 af 3 tak	weinig eisen	lager en compacter als de soort
Ligustrum vulgare	X	3-4	100-125 5-7 tak	weinig eisen	witte bloei, zwarte bessen
Malus sylvestris	X	3-6	80-100 1+1	weinig eisen	boesem en appeltjes
Myrica gale	X	1-2	40-50 C1.5	zuur en nat	moeras, waterkanten

Prunus avium	X	10-15	100-125 1+1	weinig eisen	drachtplant bijen
Prunus padus	X	8-15	100-125 1+2	rijk en vochtig	
Prunus spinosa	X	3-4	100-125 1+2	rijk	vroegbloeiend, doorns, vogels
Quercus petraea	X	20-30	100-125 1+2	niet te nat	
Quercus robur	X	20-35	100-125 1+2	goed doorlatend	
Rosa canina	X	3	80-100 1+1	kalkrijk	roze/witte bloei en bottels
Rosa rubiginosa	X	2-3	A Kwal WE	kalkrijk	roze bloei en bottels
Salix caprea	X	8-10	100-125 0+1 2-3tak	rijk	katjes
Salix cinerea	X	6	100-125 0+1 2-3tak	vochtig tot nat	snelle groeier, katjes
Salix repens	X	1	100-125 1-2	weinig eisen	kruipend
Sambucus nigra	X	3-7	100-125 1+2 3-4tak	rijk	witbloeiend, snelle groeier
Sambucus racemosa	X	2-4	100-125 1+2	rijk	ingesneden blad
Sorbus aucuparia	X	10-15	100-125 1+1	weinig eisen	witbloeiend, oranje vruchten
Sorbus intermedia		10	100-125 1+2	weinig eisen	witbloeiend, oranje vruchten
Symphoricarpos albus		1-2	60-80 0+1 2-3 Tak	vochtig	witte bessen
Symphoricarpos chen. 'Hancock'		1	50-80 0+1, 2-3 Tak	weinig eisen	
Tilia cordata	X	30	100-125 1+1	rijk en vochtig	drachtplant bijen
Tilia platyphyllos	X	25-40	100-125 1+1	rijk en vochtig	drachtplant bijen
Tilia tomentosa		20-25	100-125 1+1	weinig eisen	drachtplant bijen
Viburnum opulus	X	3-4	100-125 1+2 af 3-5t.	weinig eisen	witbloeiend, rode vruchten

4.4 Hagen

Naam	Resistent strooizout	Standaard maat	Aantal per m	Bijzonderheden
Acer campestre	X	100-125 1+2	5-7	
Carpinus betulus		100-125 2+2 geveerd	5-7	
Crataegus monogyna	X	100-125 1+2.	5-7	Landschappelijke toepassing
Fagus sylvatica	X	100-125 2+2 geveerd	5-7	Behoud bruin blad in winter
Ligustrum vulgare 'Atrovirens'	X	100-125 1+2 5-7 Tak	5-7	Halfwintergroen
Lonicera nitida		30-40 Bio C1.5	5-6	wintergroen
Taxus baccata		80-100 kl	5	wintergroen

4.5 Vaste planten (fleur robuuste)

Naam	Hoogte	Bloeitijd	boomspiegel	Aantal per m2	Bijzonderheden
<i>Aster ageratoides</i> 'Ashvi'	70	aug-okt		9	bossig groeiend, witte bloei
<i>Aster ageratoides</i> 'Asran'	90	sept-okt		10	compact en krachtig. Lilapaarse bloei
<i>Aster ageratoides</i> 'Stardust'	60	aug-okt		9	Lichtpaarse bloei
<i>Aster ageratoides</i> 'Starshine'	60	sept-okt		10	Compact, helderwitte bloei
<i>Aster divaricatus</i>	60	juli-sept		8	Bossig, losse witte bloeiwijze
<i>Aster macrophyllus</i> 'Albus'	60	aug-sept		9	groot blad, wit bloeiend
<i>Ballota nigra</i>	50	apr-sept	X	7	Robuuste plant voor droge grond, bloeit paars
<i>Geranium x cantabrigiense</i> 'Cambridge'	20	juni-jui	X	7	Blad blijft in winter, donkerroze bloem
<i>Geranium</i> 'Tiny Monster'	50	juni-nov		8	Blad ingesneden, bloem roodroze
<i>Kalimeris incisa</i> 'Madiva'	70	juli-sept	X	8	Compact, witte bloemen
<i>Luzula sylvatica</i>	40	apr-juni	X	5	Groenblijvend siergras, droogte
<i>Nepeta faassenii</i> 'Grol'	60	juni-sept		8	blad grijsgroen en geurend, bloeit lilapaars
<i>Nepeta faassenii</i> 'Walker's Low'	60	juni-sept	X	8	Intense blauwe kleur
<i>Nepeta grandiflora</i> 'Wild Cat'	120	juni-sept		8	Dicht vertakt, bloeit paarsblauw
<i>Nepeta racemosa</i> 'Grog'	30	mei-sept		7	bloeit donkerpaarsblauw
<i>Pennisetum alopecuroides</i>	100	aug-okt		9	Siergras met borstelachtige aren, winterbeeld
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Hameln'	80	juli-okt		8	Compacter als de soort
<i>Persicaria amplexicaulis</i>	120	juli-okt		8	Groot blad, warmrode aren
<i>Persicaria amplexicaulis</i> 'Lisan'	70	juli-okt	X	8	Lager als de soort
<i>Rudbeckia fulgida</i> 'Goldsturm'	60	aug-okt		9	Compact, gele bloemen, winterbeeld
<i>Solidago flexicaulis</i> 'Flexi Belle'	80	juli-sept		8	Sterke plant met gele pluimen,vochtige bodem
<i>Symphytum grand</i> 'Wisley Blue'	30	apr-mei	X	5	Groot, behaard blad, bloeit blauw, goed in schaduw

4.6 Klimplanten

Naam	Hoogte (m)	Standaard maat	Bijzonderheden
Actinidia kolomikta	2	80-100 gestokt C1.5	Roze-witte vlek op het blad
Akebia quinata	6	80-100 gestokt C1.5	Blad vijftalig, bloemen purperbruin
Campsis tagliabuana 'Mme Galen'	10	80-100 gestokt C1.5	Krachtig groeiend, oranje bloemen
Clematis 'Mevrouw Le Coultre'	2	80-100 gestokt C1.5	grote, witte bloemen
Clematis mont. rubens	10	80-100 gestokt C1.5	blad bronskleurig, bloemen roze
Clematis montana	10	80-100 gestokt C1.5	blad 3-talig, bloemen wit
Clematis vitalba	15	80-100 gestokt C1.5	Inheems, grote witte pluimen
Lonicera per. 'Belgica Select'	5	80-100 gestokt C1.5	purpere bloemen met binnenzijde geelwit
Parthenocissus quinq.engelmannii	15	80-100 gestokt C1.5	blad 5-talig, herfstkleur, fijner als soort
Parthenocissus quinquefolia	15	80-100 gestokt C1.5	blad 5-talig, herfstkleur
Parthenocissus tr. 'Veitch Boskoop'	15	80-100 gestokt C1.5	blad gelobd, herfstkleur
Rosa 'New Dawn'	4	80-100 hoog C3	zachtroze bloemen, geurend
Vitis coignetiae	15	80-100 gestokt C1.5	blad min of meer rond, herfstkleur
Wisteria floribunda 'Issai'	25	80-100 gestokt C1.5	geveerd blad, lilablauwe bloemtrossen

Colofon

Teksten
afdeling Ontwerp

Ontwerp en realisatie
afdeling Ontwerp

Druk
Repro Enschede

September 2015